

Національна безпека

УДК 343.1:65.012.8

Косминя Андрій Петрович

студент

Національна академія Служби безпеки України

Косминя Андрей Петрович

студент

Национальная академия Службы безопасности Украины

Kosmynia A.

Student

National Academy of the Security Service of Ukraine

**АНАЛІЗ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ В
ФЕДЕРАТИВНІЙ РЕСПУБЛІЦІ НІМЕЧЧИНА
АНАЛИЗ СИСТЕМЫ ОХРАНЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ТАЙНЫ В
ФЕДЕРАТИВНОЙ РЕСПУБЛИКЕ ГЕРМАНИЯ
ANALYSIS SYSTEM OF STATE SECRETS IN THE FEDERAL
REPUBLIC OF GERMANY**

Анотація: Проаналізовано нормативно-правову базу у сфері захисту державної таємниці в Федеративній Республіці Німеччина.

Ключові слова: державна таємниця, Федеративна Республіка Німеччина, організація охорони, кримінальна відповідальність, компаративний аналіз.

Аннотация: Проанализировано нормативно-правовую базу в сфере защиты государственной тайны в Федеративной Республике Германия.

Ключевые слова: государственная тайна, Федеративная Республика Германия, организация охраны, уголовная ответственность, компаративный анализ.

Summary: Analyzed the legal framework for the protection of state secrets in the Federal Republic of Germany.

Key words: state secret, The Federal Republic of Germany, guard organization, criminal liability, comparative analysis.

Питанням охорони державної таємниці в Україні займалися В. Авер'янов, А. Агапов, В. Артемов, О. Архіпов, О. Бандурка, А. Благодарний, Ю. Баулін, А. Гуз, Р. Корсун, О. Кохановська, В. Лопатін, В. Макаренко, Ю. Мірошник, А. Пашков, Є. Тищенко, В. Шкарупа, М. Шлапаченко та інші науковці. Вивченню міжнародного досвіду регулювання сфери охорони державної таємниці присвячено праці таких учених, як С. Климчук, О. Шамсутдінов, О. Шамара та інших. Проте проблеми охорони державної таємниці за межами країн СНД висвітлені в Україні недостатньо, а такий аспект, як світовий досвід щодо охорони державної таємниці розглядається лише поверхово, що і стало суттєвою причиною написання даної статті [1].

У Німеччині система захисту державної таємниці перетинається із загальною системою захисту значущих секретів у сфері промисловості й торгівлі (промислове шпигунство) та регулюється нормами низки законів, до яких відносяться: Кримінальний кодекс, Закон про боротьбу з недобросовісною конкуренцією, Постанова про боротьбу з підкупом не посадових осіб, Федеральний закон про охорону даних тощо[2].

У ФРН інформація з обмеженим доступом може мати три ступені секретності: «цілком таємно» (Streng Geheim); «таємно» (Geheim); «конфіденційно» (VS-Vertraulich).

Слід зазначити, що у Федеративній Республіці Німеччина (далі – ФРН) до державної таємниці відносяться лише відомості, які необхідно зберігати в секреті від іноземних держав з метою недопущення нанесення шкоди зовнішній безпеці Федеративної республіки. В той же час відомості,

які містять інформацію про проведення оперативно-розшукових заходів, належать до службової таємниці та охороняються відповідним законодавством. Зокрема відповідальність за порушення службової таємниці встановлена у 28 Розділі Кримінального кодексу ФРН. Відповідні документи, що містять службову таємницю, позначають грифом «Для службового користування» (VS nur für den dienstgebrauch).

Кримінальна відповідальність за порушення законодавства в сфері державної таємниці в Німеччині передбачена відповідно до Кримінального кодексу ФРН [3]. Наочно це зображено на рис.1.

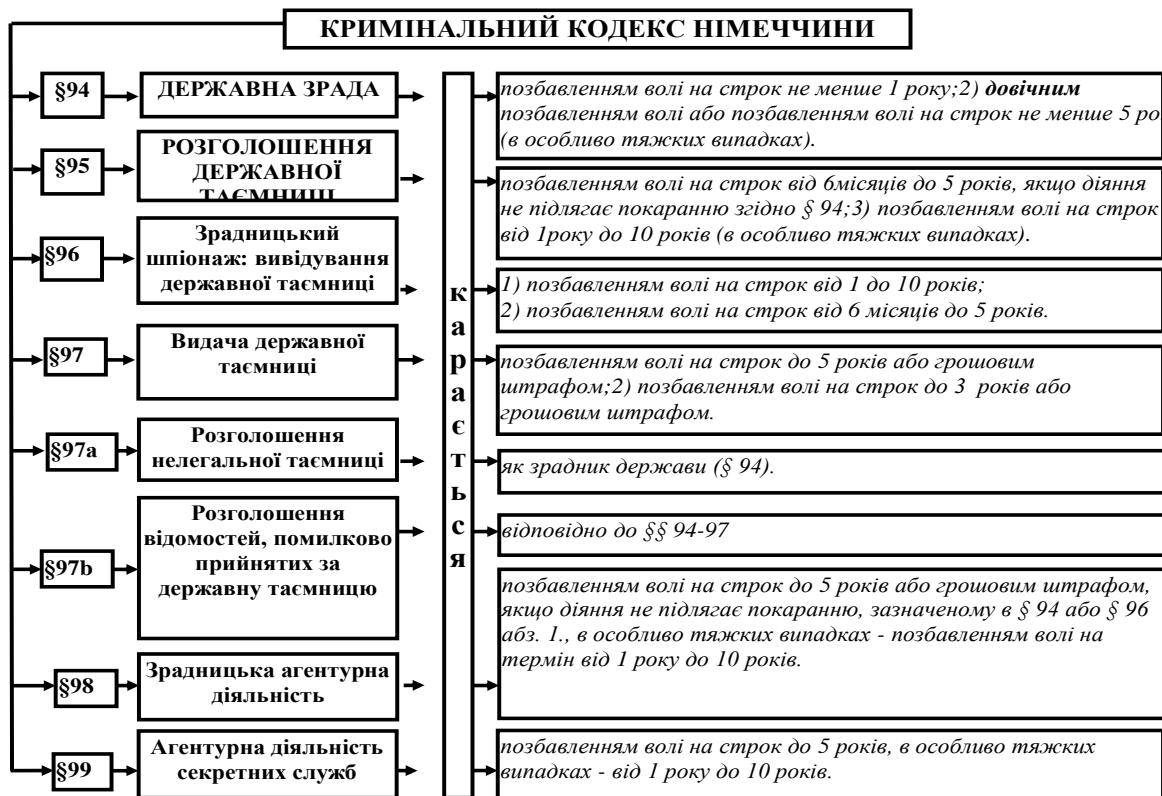

Рис. 1. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства Німеччини в сфері охорони державної таємниці

Кримінальний кодекс Німеччини, в § 93 дає визначення, що державною таємницею є факти, об'єкти й інформація, доступні лише обмеженому колу осіб, які повинні зберігатися в секреті від іноземних держав з метою недопущення нанесення шкоди зовнішній безпеці

Федеративної республіки.

На відміну від законодавства Німеччини у сфері державної таємниці, а також країн пострадянського простору для США та Великобританії характерними є більш докладні приписи щодо віднесення тієї чи іншої правоохоронної інформації до ДТ. Дана обставина зумовлена прецедентною системою права, яка тяжіє до якомога більшої конкретизації рішень, що можуть бути прийняті в рамках тих чи інших суспільних відносин.

Враховуючи досвід з кримінально-правової охорони державної таємниці країн Америки, Європи та Азії, виникає доцільність розробки в законодавстві України методики оцінки та порядок відшкодування шкоди, завданої розголошенням державної таємниці, з тим щоб у подальшому державний орган міг у судовому порядку компенсувати завдані у разі розголошення збитки.

Література:

1. Аналіз системи охорони державної таємниці в Китайській Народній Республіці / О. В. Манжай, А. П. Косминя // Право і Безпека. - 2013. - № 4. - С. 38-42. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2013_4_9.
2. Манжай О. В. Порівняльний аналіз забезпечення безпеки оперативно-розшукової інформації за допомогою інституту державної та службової таємниці в окремих країнах світу / О. В. Манжай // Форум права. – 2012. – № 1. – С. 591-600 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2012-1/12movoks.pdf>.
3. Уголовный кодекс ФРГ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1242733>.